

Az Art Project Grouptól az Utópia Áruházig

Kölcsönhatások és alternatívák a művészeti nevelésben

Pályázatomban egy 2015-ben induló és még napjainkban is tartó művészetpedagógiai kezdeményezést szeretnék bemutatni, amelyet először iskolai keretek között, majd régi tanítványaimmal - ma kortárs művész az egyik, és kurátor a másik – indítottam el, az elmúlt két évben pedig az ország nyolc középiskolájában egy kimunkált modell alapján sokszereplős, - tanár és kortárs művészek együttműködésében megvalósuló és hálózatosodó programmá vált.

Saját tanári pályám meghatározó élménye volt, hogy 2000-ben elvégeztem a MoME múzeumpedagógia szakát. Itt vált nyilvánvalóvá számomra, hogy a rajz és vizuális kultúra tantárgyat nem lehet elszigetelten kezelni, a művészeti nevelés nem létezhet önmagában, és nem létezhet az iskolába bezártan sem. A jelenleg adott heti egyórás tantervi keretben, a középiskolában csak rendkívül szűk lehetőség adódik, hogy a diákok kialakulóban levő érdeklődésének teret adjunk, szemléletmódjukat kitágítsuk.

Rendszeresen kerestem azokat a kitörési lehetőségeket, amelyekben a tanórákon kívül a kortárs művész látásmódja, inspirációja támogatni tudja az érdeklődő, kreatív diákot, aki így végül – szándékai szerint - saját kutatásai, meglátásai alapján önálló alkotóvá válhat

Az alább következő, általam mentorált projektek egymással szemléletileg és művészetpedagógiaileg is összetartozó elemeivel egyfajta személyes szakmai pályáivet szeretnék felvázolni. Azt kívánom illusztrálni, hogy a középiskolai tanári munka során milyen sokrétű, pedagógiaileg releváns megoldásokkal lehet e korosztály számára megteremteni a tanulás és az alkotás szabadságát.

1/A 2015-ben kezdődő Art Project Group (APG) egyfajta előgyakorlat volt. Iskolámban, a Karinthy Gimnáziumban működő nemzetközi Diák-ENSZ (KarMun) évente megrendezésre kerülő modellkonferenciáinak társadalmi, politikai témáit, –mint Terrorizmus, Menekültválság, Fenntartható Fejlődés, Harc az egyenlőtlenség ellen - illetve ezek egyes részkérdéseit - igyekeztünk a művészet eszközeivel kihangosítani, átélhetőbbé, megfoghatóbbá tenni. A féléves folyamat fontos része volt, hogy a kezdetben 9 az utóbbi években már

30-40 fős diákcsoporthoz meghívtam több elkötelezett művészt, akik előadásaikkal, tanácsaikkal segítették a kutató- illetve az alkotómunkát.

Benczúr Emese a „Menekültválság” valamit egy évvel később a „Harc az egyenlőtlenség ellen”, a Néprajzi Múzeum kutatócsoportja a „Menekültválság”, Kerekes Gábor valamint a Cellux csoport a „Fenntartható fejlődés” témájában támogatta workshopjával a csoportot. Emellett több kortárs alkotó saját alkotásait is közreadta a nemzetközi rendezvény idejére, evvel ráerősítve a diákmunkák és a kiállítások egyedi mondanivalójára, aktualitására. Sugár János, Koronczai Endre, László Gergő, Daradics Árpád voltak az elsők között, akik segítettek műveikkel a munkánkat. Emellett engedélyt kaptunk a Ludwig Múzeum segítségével Birkás Ákostól, hogy a Férfiak c. munkájának printjét felhasználhassuk az amúgy számos interaktív művet felsorakoztató kiállításukba. Déry Miklós és Fazekas István pedig egy-egy fotósorozatot bocsájtotta rendelkezésünkre. Az elmúlt 5 évben az APG egyfajta intézmény lett, hagyományos kiállításait nagy érdeklődéssel tekinti meg minden évben a KarMUNra 20 országból érkező diák- és tanárküldöttség.

Menekültválság/Drótkerítés plüssből- Art Projekt Group 2016

<https://www.youtube.com/watch?v=4rfDJK7XTgw>

Fenntartható fejlődés/Art Projekt Group 2017

<https://drive.google.com/open?id=1Rm5ax6OQJfyj5beXnrhcPkLshwG7a29>

Harc az egyenlőtlenség ellen/Art Projekt Group 2018

<https://drive.google.com/open?id=1WSNuMAi-eyTO6QTrOryEK3fIFpBv06cD>

<https://drive.google.com/open?id=1v8fxlZkG-l71EilzylqvmDXv9XTRZCO>

2/Tanközlöny

A kortárs művészet és a XXI. századi kritikai pedagógiai gyakorlat szerves együttműködését valósította meg a 2015-ben induló Tanközlöny projekt, amelyben két korábbi tanítványom, László Gergő kortárs képzőművésszel és Major Virág kurátorral dolgoztam együtt. Kiléptünk a hagyományos keretekből, spontán létrejövő diákcsoportban – Freinet francia reformpedagógus elvei alapján - egy részvételi művészeti- oktatási gesztust indítottunk el, amely arra irányult, hogy a tudásról és az oktatásról ne a tanár, vagy a felnőtt társadalom perspektívájából, hanem a diák szemszögéből folyjék közös gondolkodás. A kutató és az alkotó folyamat középpontjába - Freinet nyomán - az értelmes

alkotó tevékenységek széles tárházát helyeztük, amely egy demokratikus tanulási térben a tapasztalati tanuláson, a szabad önkifejezésen alapult.

A 15 fős, néha hullámzó létszámú diákcsoport 2015. szeptemberétől heti rendszerességű szakkör keretében kezdett elmélyült kutatást a társadalom egyik alrendszere, az oktatás témájában. A diákjaink maguk is megfogalmazták, hogy a 21. században, a megváltozott társadalmi- gazdasági körülmények új kihívások elé állították az oktatás-nevelés minden résztvevőjét, ám a hazai oktatásirányítás adós maradt a válasszal, és mindez a végső soron rajtuk, a diákokon csapódik le.

A Műhelyben – a kezdeményezők által instruált néhány alapvetésen – a téma, a demokratikus berendezkedés, és a végkifejlet, egy közösen szerkesztett kiadvány – túl a diákok teljes szabadságot kaptak abban, hogy miről szóljanak az egyes szakköri foglalkozások, a tágan megbeszélte témán belül mivel szeretnének foglalkozni és arra mennyi időt szánnak egyénileg.

A szakkör elkészítette és megszavazta saját működési szabályzatát, és önálló életre kelt. A kutatás során a csoport külső forrásokból további inspirációkat nyert. Több, neves kortárs művész Mécs Miklós, Keserue Zolt, Erhard Miklós, Erdei Kriszta vett részt a munka egyes fázisaiban. A rendszeres múzeumi programok - Budapest Galéria/Leopold Blum Képzőművészeti Díj kiállítása, Tranzit csoport/Közösségi pedagógia erőterei, Vasarely Múzeum/Műhely 50 tágították a kutatásban résztvevők látókörét, bővítve a majdani kiadvány tematikáját, tartalmát. Így a tapasztalati tudás megszerzésében más, iskolán kívüli színtereken is mód nyílt.

A diákok a gyakorlatban – és észrevétlenül - egy kisebb kutatás-módszertani kurzust is elsajátítottak. A szakkör működését, forrásait és programját a diákok maguk archiválták egy erre a célra alkalmas, ingyenes online közösségi platformon, a Trello.hu-n.

Az évközi kutatás rendszerezett eredményét a műhely tagjai, 2016. áprilisában, a tavaszi szünetben egy témahét keretében, amikor is mintegy jelképesen **„visszafoglalták” az iskolát**. A gimnázium auláját a maguk igényei szerint rendezték be azt, munka- és pihenősarkokat alakítottak ki.

A szerkesztőségi munka során csoport tagjai a szakköri délutánokon aprólékosan összegyűjtött és archivált anyagot egy közösen kialakított kiadványstruktúrába rendezték. Helyet kapott a kiadványban az elmúlt száz év

oktatási-nevelési rendszereinek rövidített leírása, a mérvadó oktatási szakemberek releváns kijelentései, tankönyvi idézetek, definíciók, egy részlet a Pedagógusok Etikai Kódexéből, valamint Sztálintól és Hitlertől vett idézetek, és még az életüket szabályozó törvényekből is idéztek a kiadványban. A diákok mindezt összevetették a személyes tapasztalataikkal és olyan, általuk hitelesnek tartott pszichológusok, filozófusok, írók véleményével, mint Platón, Arisztotelész, Vekerdy Tamás vagy Örkény István. A kiválasztott szövegek, a saját készítésű rajzok, fotók és kis képzőművészeti alkotások egybegyűrésével, és intenzív alkotómunkával létrehoztak egy háromsíkú és három színnel nyomtatott kiadványt, amelynek hosszas vita után a **Tanközlöny** címet adták.

A közös munka során megismerték és elsajátították a cikkírás, kiadványtervezés, - illusztrálás, lektorálás, szerkesztés, tördelés, nyomdai előkészítés fázisait, majd kiadványt rizográf segítségével legyártották, az elkészült példányokat pedig az iskolában maguk terjesztették.

A program finanszírozását a tranzit.hu „Művészek az iskolában” című program biztosította.

A Tanközlöny nagy sikert aratott mind a résztvevők, mind az eredményét kívülről látók, olvasók, tanárok és szülők körében, sok iskolában vitát indítottak el a diákszerkesztők publikációi. A diákok is nagyon pozitív visszajelzést adtak a programról, beszámolóik szerint sokkal többet tanultak, mint az iskolában: önmagukról, kooperációról és önállóságról, önálló és egyúttal közösen szervezett kutatásról, és az izgalmas témáról, valamint a saját szerkesztőség működéséről.

<https://oktatas.atlatszo.hu/2016/04/29/a-tankozlony-bemutatojan-jartunk/>

3/ DemoLab Projekt

A Tanközlönyből leszűrt sokrétű mentori tapasztalat és a diákok strukturált visszajelzései adtak muníciót ahhoz, hogy társakat keressünk és nagyobb léptékben – több középiskolában - közkinccsé tegyük a tapasztalatainkat.

Az ENSZ Demokrácia Alapjától elnyert kétéves támogatás az ország kilenc pontján egy-egy csoport – a mi elnevezésünkkel Műhely - számára tette lehetővé, hogy a modell tapasztalataival felvértezve egy innovatív művészeti-pedagógiai folyamat indulhasson el DemoLab címmel.

<https://demolab.hu/>

A Demolab- program kerete a diákok és mentorok közös döntése alapján az „Utópia” fogalma lett, mert tág értelmezési lehetőségeket kínált, mind a személyes, mind a közösségi, mind társadalmi stratégiák kibontására. A fogalom értelmezése során egyre jobban felsejlett, hogy ez nemcsak valamiféle elvont jövőtervezést jelent a műhelyek számára, hanem a jelen és a jövő társadalmi szempontból releváns kihívásainak vizsgálatát is megkívánja.

A projekt kétéves időtartama alatt a diákok nem csupán az utópikus gondolkodás múltját, a jelen önvizsgálatát és a saját lehetséges jövőképeiket zongorázták végig, de tapasztalatot szereztek egy másfajta, az ő kíváncsiságukra, és elképzeléseikre alapozó, horizontális és kreatív tanulási folyamatban.

Ennek a programnak - az előzményekből adódóan – amellet, hogy saját csoportomat is mentoráltam, én vállaltam az átfogó művészetpedagógiai koordinációját.

A továbbiakban, jelen pályázatomban saját diákcsoportom, a **Demolabrador Műhely** munkájával foglalkozom. Teszem ezt azért, mert mint cseppben a tengert, ezen keresztül tudom bemutatni, miképpen alakult ki egy adott önszerveződő kreatív közösség, milyen módszerek vezettek oda, hogy a csoport az egyéni és közös erőforrásokra építve, egymást támogatva, képessé vált egy-egy jelenség értelmezésére és újraértelmezésére, új dolgok felfedezésére és létrehozására.

A Karinthy Gimnázium Demolabrador Műhelyében az utópia/disztópia kapcsán elindult beszélgetésen már a kezdetektől egyértelműen kirajzolódott a környezet, és a természet radikális változása iránt érzett erős aggodalom. Ahogy a diákok megosztották egymással a környezet jelen helyzetével kapcsolatos kutatási eredményeiket, egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy az utópia kontextusában ezzel a témával szeretnének foglalkozni. A csoport művész mentora, Trapp Dominika ismertette meg a diákokkal az „antropocén” fogalmát, amely mintegy keretbe foglalta az addigi közös gondolkodásaik eredményeit.

A Műhely diákjai azt vizsgálták, milyen egyéni lehetőségek állnak rendelkezésükre a klímaváltozás kapcsán, illetve azt, hogy a kortárs művészet eszköztárát hogyan lehet felhasználni ezeknek a stratégiáknak a bemutatására,

népszerűsítésére. A félév során a művészeti aktivizmus különféle formáit tanulmányozták elméletben és gyakorlatban egyaránt. Pl. egy flashmobon saját készítésű performance-val és tárgyakkal vettek részt. Munkájuk első eredményét, a 40 oldalas "AlTerre" címet viselő kiadványt a DemoLab hollókői táborában készítették el. Az aktivista hangvétellű funzine fellevezető cikkében a diákok, az antropocén és a művészet kapcsolatával foglalkozó Maja és Reuben Fowkes-val készített riportban, vetnek fel fontos kérdéseket, alkotásaikkal, írásaikkal pedig a civil és a személyes szerepvállalás lehetőségeit járták körül.

Bár az egyéni felelősségvállalás kétségtelenül fontos, a probléma súlyossága olyan mértékű, és az idő annyira kevés a változtatásra, hogy valós eredmények csak akkor születhetnek, ha eddig még sosem látott, globális méretű összefogást sikerül az emberiségnek megvalósítania – nem csupán a hétköznapok szintjén, hanem a politika és a gazdaság színterein is.

Az ökológiai krízis gazdasági és társadalmi krízist is gerjeszt, amelynek a hatásait már tapasztalhatjuk. Az év során vitáink, beszélgetéseink nagyon sok fontos kérdést érintettek és azt láttuk, hogy témánk egyre inkább hangot kap a médiában is. Különösen a Gréta Thunberg nevével jelzett mozgalom, amit mi magunk a második évben fokozott figyelemmel kísértünk.

Mindezek fényében a második év foglalkozásai során egyéni és kiscsoportos kutatómunkában azokat a közösségeket vizsgáltuk, amelyek nagy hatással lehetnek az emberek identitásának a kialakulására, és amelyek mentén akár törésvonalak is nyílhatnak a társadalmon belül.

A diákok jelenlegi életkori sajátossága, hogy identitásuk intenzíven formálódik, a személyiségük alapjegyei most kezdenek megszilárdulni. Ez a személyes alapállás keretezte a számukra meghatározó közösségek vizsgálatát, amelynek során lehetőségük nyílt az identitás- és közösségformáló mechanizmusok megismerésére, így reflektáltabb viszonyba kerülhettek saját csoport-hovatartozásaikkal.

Az éves kutatómunkát összefoglaló, kollektív installáció, egy archaikus életút-szimbólum, térben megformált óriás Labirintus lett, amelyben a diákok egyes alkotásaikon keresztül, melyek iskolai székek újraértelmezésével készültek - szimbolikusan bemutatták a vizsgált csoportokat, mint az emberi kölcsönhatások során formálódó személyiség fejlődésének meghatározó állomásait.

Az interaktív installáció célja elsősorban az volt, hogy az embereket egymással összekötő azonosságokra és az elválasztó különbségekre reflektáljon, felmutassa a közösségformáló mechanizmusok működését.

A kollektív mű gondolati hátterét összefoglaló kiadványt „Székfoglaló” címmel a Demolab második, szigetszentmártoni táborában rizográffal nyomtatták ki a diákok.

DemoLab/ALterre performance

https://drive.google.com/open?id=1f4O8k_5r0Ktwspc1In_YmhVVSM6AynuC

Milyen találkozások és inspirációk segítették a Demolabrador munkáját?

A többségében diákok által moderált, heti rendszerességű találkozókra a résztvevők teljes szabadságot kaptak abban, hogy miről szóljanak az egyes foglalkozások. A kutatás és a diákok előadásai, személyes élményei, a folyamat körvonalazta meg végül a közös produktumot, amelyet a diákok aztán formába öntöttek.

A kísérletező-tapogatózó tanulás során, a beszélgetéseken számtalan impressziót szereztek a műhelytagok, ám ezek közül kiemelkedő szerepe volt a kortárs művészekkel való találkozásoknak, ezek jelentettek egy-egy újabb útmutatást a kutatásban és a későbbi alkotásban.

A Lakóközösségek vizsgálata témájában Erdei Kriszta kortárs képzőművész maga vezetett minket végig kiállításában és személyes élményeket megosztva tette emlékezetessé a találkozást valamint egy éjszakai pizsamapartin a „diktatúrák” természetrajzát térképezték fel vele a diákok.

Trapp Dominika saját stúdiójába hívta meg a diákjainkat és az alkotás kreatív, összetett folyamatáról beszélgetett velük, Puklus Péter pedig kiállításáról tartott előadást.

A műhely tagjai ellátogattak a projekt többi Műhelyébe is, és többek között részt vettek a Korhatár csoport fesztiválján - egy kollektív performance-n, ahol Csozó Gabi fotóművésszel tematikus kollázsokat készítettek.

Egy-egy diák hosszabb, elemző interjút készített a Friday for Future egyik aktivista szervezőjével, illetve a Gólya Közösségi Ház vezetőjével, amely szintén a kiadványban kapott helyet.

Emellett rendszeres múzeumlátogatások és azt követő elemző, érzékenyítő beszélgetések segítették a diákokat, hogy még reflektáltabb viszonyba kerüljenek választott témájukkal.

5/Utópia Áruház - Záróesemény

A Demolab-ban alkotó Műhelyek 2019. őszén egy közös, négy napos kiállítás és szakmai rendezvényen mutatkoztak be, „Utópia Áruház” címen, amely a volt Otthon Áruház tereiben kapott helyet.

Az Utópia Áruház egy többféle tanulási és tudásközvetítési formátumot (kiállítás, szakmai beszélgetések, film- és könyvbemutató, performanszok, játékok) egyesítő nyilvános szakmai esemény volt. A kiállítás voltaképpen egy alternatív iskolai térként funkcionált, ahol felnőttek tanulhattak diákoktól, művészek a pedagógusoktól, civilek a művészektől, és fordítva. Szakértők, diákok, tanárok és facilitátorok itt mutatták be, hogy mivel foglalkoztak az elmúlt közel két évben. A cél az volt, hogy a projekt eredményeit, következtetéseit, dilemmáit bemutató szakmai vita induljon el az újjító, kritikai pedagógiai lehetőségekről és fogalmakról, illetve a művészet szerepéről az oktatásban.

Az Utópia Áruházban a megüresedett egykori lakberendezési áruház kapott szokatlan formában egy új tartalmat: áruk helyett gondolatokat, találkozásokat, inspirációkat, utópia-foszlányokat kínált. A diákokat, mint szakértőket nyilvánulhattak meg: Mit jelent ma nekünk az utópia? Te milyen utópiát kínálsz? Mitől lesz izgalmas a tanulás? Érthető és közeli-e a művész és a művészet? Hol jó tanulni és hogyan? Kikkel? Te hogy tennéd otthonodá az iskolát?

6/A projektek módszertana

A kiemelteken kívül az alábbi technikák, módszerek kerültek még elő:

Közös szabályok, a működési rend közös kialakítása.

Személyes élmények behozása a csoportba a bizalmi légkör kialakítása érdekében.

Kulcsszavak gyűjtése, gondolattérkép készítése.

Doboz-módszer: inspirációs tárgyak gyűjtése egy téma körüli asszociációk és jelentések feltérképezésére.

Személyes inspirációk bemutatása és nyitott kérdések feltevése: finom eszközök lehetnek a diákok megmozgatására.

Vitakészség fejlesztése: megfelelő vitatechnikákkal lehetőséget teremthetünk arra, hogy mindenki megnyilvánulhasson és kifejezhesse a véleményét.

A beszélgetések, viták dokumentációja jegyzőkönyv formájában, ami lehet leirat vagy a táblán krétával jegyzet készítése, illetve hang, video jegyzet készítése

Témák önálló feldolgozása, illetve a kutatási eredmények prezentálása, egyéni és csoportos tudásmegosztás.

Szimulációs játék, melyben egy teljesen új helyzetet alakítunk ki

Iskolán kívüli programok: tematikus kirándulás, főzés, evés, stb.

Kisebb projektek: például flash mob, kis kiadvány szerkesztése, videók, stb.

Rizográf nyomdatechnika használata médiumként a kutatások összegzésére, a közösségi alkotás élményének megteremtésére.

7/Tapasztalatok, nehézségek, problémák

A műhelyek diákjai és mentorai különböző háttérrel, tapasztalatokkal és érdeklődési körrel érkeztek, nyilvánvaló, hogy a csoportdinamika számos egyéb tényező függvénye is, azonban az alkotás- vagy tudásalapú műhelymunkának kirajzolódott módszertani szempontból értékes tanulságai. Az első és legnehezebb feladat: felszabadulni a hivatalos oktatási rendszer követelményeinek béklyói alól.

Érvényes-e az az állítás, hogy nincs kreativitás demokratikus tér nélkül?

Tapasztalat volt, hogy a diákok nem igazán tudtak mit kezdeni azzal a szabadsággal, amit elvártak tőlük. Sokszor elbizonytalanodtak, mert hiányoztak a kitűzött keretek. Egy-két műhelyfoglalkozás után az is kiderült, hogy hagyományos tanár szerepről sem beszélhetünk, mert itt most nem a tanár

szállította az egyedül érvényes, jó megoldást. A diákok feladata tehát a keretek meghatározása, és a lehetséges megoldások tesztelése. Az új, szokatlan helyzetek és a szerepek a diákot és a pedagógust egyaránt kihívások elé állították. A művész ebben a közegben kellett helyt álljon és sajátos látásmódjával, gondolataival segítse a munkát. Művészeti gyakorlatainak megismertetésével előrevinnie az alkotás folyamatát.

Fel van-e készülve, készítve ma a tanár arra, hogy nyitott végű projektekben fejlessze diákjai „emberi minőségi” készségeit, az ún. soft skilljeit?

A nyitott végű projektek egyik nehézsége, hogy sem a pedagógus, sem a művész nem alkalmazhat semmilyen direkt irányítási technikát. A szakirodalom, de a tapasztalat szerint is, ez a látszólagos „inaktivitás” kb. 3-4 hónapig tart, amíg mind a diákoknak, mind a felnőtteknek alkalmazkodniuk kell az új helyzethez, hogy megélik a meghatározott tartalom nélküli űrt, amelyet majd ők töltenek meg jelentéssel. Ez persze számtalan kihívás elé állítja a tanárokat, hiszen nem adhatnak „jobb” ötletet a probléma felvetéséhez. Nem oldhatják meg a diákok helyett a konfliktusokat sem, viszont szükséges pontosan követni, és egyenrangú félként részt kell venni a változó szituációkban.

Nehézséget és csak hosszabb távon feloldható feszültséget okozhat, ha a Műhelyekben együttműködő két-három felnőtt mentor más-más attitűddel áll bele a projektfeladatba. Gondot jelenthet és szerepkonfliktust idézhet elő az is, hogy a tanári munkát akadályozó (állami) szervezeti elvárások - vagy azok túlzó betartása - sok helyütt nem engedik kiteljesedni a középiskolás csoporttagokkal közösen megfogalmazott terveket vagy éppen a pedagógus öncenzúrája volt nagyon erős.

A kortárs művész oldaláról is több helyütt megfigyelhető volt, hogy azt az előnyt (látásmód, kreativitás), amit éppen, mint külsős szereplő tudott volna kamatoztatni, nem volt képes pedagógiai szempontból átkeretezni.

A DemoLab fontos tapasztalata, amit a tanulók és a tanárok beszámolóí egyaránt alátámasztanak, hogy a projektalapú műhelymunka számos területen érzékelhető változásokat eredményezett: jobban értik a társaikat, javul a kommunikációjuk, jobban figyelnek egymásra, elfogadóbbak a másikkal, a strukturált, komplex társas tevékenység aránya nő, a felmerülő problémákat gördülékenyebben oldják meg. Emellett könnyebben túlteszik magukat a frusztrációkon, kudarcokon, felfedezik képességeik határait (reálisabb énkép), problémamegoldó képességük, fantáziájuk, önkifejezésük fejlődik.

Van-e esély arra, hogy a DemoLab valamiféle modellé váljék a fiatal tanárok körében?

A mostani oktatásirányítási környezetben erre nem sok esély látszik. Ami viszont lehetőség, hogy személyes szerepvállalás szintjén, a tanárok eldöntsék, hogy vállalják-e, és ha igen, hogyan, milyen keretbe illesztve ezt a fajta, ún. Projektalapú, ugyanakkor sok és változatos művészeti elemmel gazdagítható pedagógiai munkát.

A kortárs művészeti és kurátori gyakorlatok egy jól körülhatárolható irányára vezette be az oktatási fordulat kifejezést Irit Rogoff, aki a tanulási folyamatot olyan fordulatok sorozatának tekinti, amelynek során mi, a „tanulók” aktiválódunk, miközben elmozdulunk valamitől vagy valami felé. Ez az elmozdulás a tanulási folyamat lényeges eleme. „Mi” vagyunk tehát azok, akik a fordulatot megtesszük, és nem az oktatás gyakorlata. A fordulat dinamikájának és a fordulat során létrejövő aktivizálódásnak a megragadásához Rogoff a művészeti gyakorlatokat hívja segítségül. Az iskolát nem egy intézménynek, hanem a reflexivitás és a fejlődés metaforájának, egy életen át tartó tanulási folyamat modelljének tekinti, ahol az eredmények elérésére való törekvés helyett a kísérletezés és a felfedezés, a potencialitás és az aktualizálás kapja a főszerepet. Potentialitás alatt a képességek által nem korlátozott cselekvéslehetőségét érti, amelynek a tévedések ugyanolyan fontos elemei, mint az elért célok. Az aktualizálás pedig a tanultaknak és a tanulásnak (módszereknek, tényeknek, eredményeknek) a folyamatos újragondolása.

Rövid bemutatkozás

Váradi Emese

1996-tól vizuális kommunikáció és környezet kultúra szakos középiskolai tanárként dolgozom a budapesti Karinthy Frigyes Gimnáziumban.

2000-ben elvégeztem a Moholy Nagy Művészeti Egyetem múzeumpedagógia szakát.

Szerteágazó tanári munkám mellett a következő nagyobb szakmai projektben vettem részt:

2011/2012. TÁMOP 3.3.11. „Képzletműhely” Vizuális nevelési projekt szakmai irányítását végeztem a délpesti régióban

2012-ben társszerzője voltam „Mezők varázsa” című fejlesztő munkafüzetnek, amely a festőnövények és a tárgyalkotás világába kalauzolja használóit

2014-ben felkértek az Oktatásfejlesztési Intézet (TÁMOP-3.1.1) rajz tantárgy tananyagfejlesztési koordinátorának

2014-ben KMOP-5.2.2 projekt keretében Komplex vizuális tehetséggyondozó-felzárkóztató programot irányítottam Pestszentimrén

2015/16-ban a tranzit.hu „Művészek az iskolában”- Tanközlöny projektének egyik mentora voltam

2017/19. Az UNDEF támogatásával megvalósuló DemoLab projektben művészetpedagógiai koordinátorként és műhelyvezetőként dolgoztam.

A korábbi években közreműködtem a Múcsarnok, a Szépművészeti Múzeum és a Néprajzi Múzeum múzeumpedagógiai foglalkozásainak vezetésében.